

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dialogorum sacrorum Libri Quatuor

Châteillon, Sébastien

Basileae, 1565

Veritas

urn:nbn:de:bsz:31-102436

212 DIALOG. SACRORVM

eis, frumentumq; mutuò dedimus. Agite, remittamus
 hoc nomen. Reddite eis hodie agros suos, & vineas,
 & oliueta, & domos: tum centesimam condonate ar
 genti, & frumenti, & uini & olei, quæ eis mutua
 dedistis. P. Reddemus, neq; ab eis quicquam exi
 gemus. Sic faciemus, ut tu hortaris. N. Vos uerò
 sacerdotes, iurate uos ita facturos. S. Faciemus.
 N. Ergo quemadmodum ego meum gremium ex
 cutio, sic quicumq; non hæc præstulerit, eum excutiat
 Deus ex domo & labore suo: sicq; esto excussus, ua
 cuusq;. P. O. Amen.

SENTENTIA.

Auaro homine nihil est iniquius. Auarus a
 nimam uenalem habet. Multum pollet, etiam
 apud iniquos, iustus & grauis homo.

VERITAS. 3. Esd. 3.

ARGVMENTVM.

Darius Persarum rex proponit optimati
 bus suis trium stipatorum suorum sententias,
 ad iudicandum quæ nam esset optima. Sunt
 autem eæ, de uiribus uini, regis, mulierum &
 ueritatis. Hic quum stipatores iussu regis, suæ
 quisq; sententiæ rationem reddidissent, pal
 mam obtinuit Zorobabel, qui ueritati primas
 tribuisset: & à rege, præter statutum disputa
 tionis præmium, impetrat, ut Hierosolymita
 num fanum instauraret.

Darius,

Darius, Anagnostes, Stipator, Al-
ter Stipator, Zorobabel,
Optimates.

HAec causa est, mei proceres, cur uos iusserim
conuocari. Cum mei corporis custodes, dor-
miente me, inter se (ut fit) confabularentur, eò de-
lapsi sunt, ut certatim dicerent suam quisque sen-
tentiam, ecquæ res maximam uim habeat: ea con-
ditione, ut cuius dictum ego & Persidis triumui-
ri doctissimum iudicassemus, huic uictori pronun-
ciato ea darentur, quæ iam audietis, recita schedu-
lam. AN. Cuius dictum sapientissimum erit, is
à Dario rege ingentia dona, & uictoriæ ornamen-
ta consequitur. purpuraq; induitor, & auro bibito,
& in auro dormito: & aureis frenis currum, byssi-
namq; cidarim, & torque circumdatum collum ha-
beto: & secundum Darium primus propter suam
sapientiam sedeto, Darij; familiaris dicitur. Pri-
mi sententia est hæc: Maximam uim habet uinum.
Alterius: Maximam uim habet rex. Tertij: Ma-
ximam uim habent mulieres, sed omnia uincit Ve-
ritas. D. Nunc euocentur huc iuuenes, ut ipsi
sua dicta declarent. Dicite iuuenes, suæ quisque
sententiæ rationem. ST. PRIM. Quantam uim
habet uinum, ô uiri? Omnes, à quibus bibitur, ho-
mines fallit: eandemq; regis ac priuati, eandem ser-
uū ac liberi, eandem pauperis ac diuitis mentem ef-
ficat,

ficit, omniumq; animos ad leticiam & hilaritatem
 conuertit. neque doloris ullus, neque debiti memor,
 omnium animos^a diuites reddit: oblitumq; uel regis,
 uel satraparum, efficit ut nihil nisi magnificum lo-
 quantur: utq; cum potauerunt homines, & fraternæ
 necessitudinis & amicitie memoria deposita, con-
 tinuò gladios stringant: neq; postea, ubi à uino resi-
 puerunt, quid fecerint recordentur. O' uiri,^b non-
 ne permagnam uim habet uinum, quod hæc fieri co-
 gat? AL. O' uiri, non ne permagnam uim habent
 homines, qui & terras, & maria, queq; in eis in-
 sunt, omnia teneant? Atqui rex omnibus antecellit
 & dominatur, in eosq; principatum tenet, ita ut
 quicquid iubet, faciant. Si iubet ut inter se bellige-
 rent, parent: si contra hostes mittit, uadunt, &
 montes, & muros, & turres demoliuntur: occi-
 dunt, & occiduntur, neque regis dictum excedunt.
 Quòd si uicerunt, ad regem omnia referunt, tum
 quæ prædati sunt, tum cætera. Item qui non mili-
 tant, neque bella gerunt, sed terram colunt, hi quo-
 que ubi sata messuerunt, ad regem referunt, cog-
 guntq; alius alium tributa regi ferre. Is unus si iu-
 bet perimere, perimunt: si dimittere, dimittunt: iu-
 bet uerberare, uerberant: iubet uastare, uastant:
 iubet construere, construunt: iubet excindere, ex-
 cindunt: iubet serere, serunt, cunctusq; eius tum
 populus, tum magistratus eidem parent: eoq; inte-

it ut se
 et diui-
 tes.

omnes
 im pos-
 : & rex
 impe-
 rertè plu-
 potest.
 regis uiri
 bus.

rim accumbente, cibum capiente, dormiente, circum undique custodiam agunt: neque cuiquam discedere, & sua negocia curare licet, neque eius dictis non parere. Quare sic statuo, uiri regis maximam esse uim, cui sic obtemperetur. Z. Magnus quidem rex est, uiri, & homines multi, & uinum multum potest. Quid, qui his dominatur? Quis autem horum principatum tenet? nonne mulieres? Mulieres regem genuerunt: & omne mortalium genus, qui mari ac terra dominantur, ab his ortum est: hæ ipsos educauerunt uinearum satores, ex quibus uinum fit: hæ hominum uestes faciunt: hæ hominibus gloriæ sunt, nec possunt sine sceminis homines esse. Quod si aurum argentumue aut aliquam rem preclaram comparauerunt, nonne pulchre alicuius, & eleganti forma mulieris amore capti, his omnibus omisissis in eam oculos desigunt? eam hianti ore intuentur: auroq; & argento, & omni rerum pulchritudini anteponunt? Homo, omisso suo ipsius parente à quo educatus est, suaq; patria, uxori adhaerescit, & cum uxore uitam finit, & patris & matris & patriæ immemor. Atque ut perspicua est, mulieres in uos dominari, nonne quæ labore & industria paratis, omnia mulieribus datis atque affertis? Sumit homo gladium, & foras ad latrocinandum & furandum proficiscitur, & mare & flumina tranat, & leones uidere sustinet, & per

De mulie
uiribus.

tenebras grassatur: atq; ubi furatus, prædatus, grassatus est, ad amicam omnia refert: plusq; diligit homo suam coniugem, quam parentes: usque adeò, ut propter fœminas multi mente alienati, multi serui facti sint, multi perierint, multi lapsi sint & peccauerint. Quid? an mihi non creditis? non ne ingens regis potentia est: non ne omnes eum nationes uel tangere formidant? Atqui uidebam, cum hominibus præclarissimi Bartaci filia Apame, regis concubina, ad regis dexteram sedens, de eius capite diadema auferret, suoq; imponeret: tum regis malam sinistra manu feriret, rege interea eam ore hianti aspiciente, & arridenti arridente, & succensenti blandiente, quo eam sibi reconciliaret. An non multum ualent mulieres, ô uiri, quæ hæc faciunt? multum sanè & mulieres pollent, & ingens terra est, & excelsum cœlum: & sol cursu uelox, qui uno die cœlum circumuectus, eodem recurat, unde profectus est, magnus sanè est: sed Veritas maxima est, & omnium potentissima. Veritatem omnis terrarû orbis uocat: ueritati cœlum ipsum fauet: ueritatem omnia reformidant & tremiscunt: neque quicquam in ea uitiosum inest. Vitiosum uinum est, uitiosus rex, uitiosæ mulieres, uitiosi mortales omnes, & eiusdem uitiositatis sunt eorum opera omnia in qua uitiositate ueritatis expertes pereunt. At ueritas æterna pollet, & perpetuò uiuit uigetq;: neque ea est

quæ

ueritatis
uiribus.

que cuiusquam
eodem sit omni
tate aliena, &
mes, nec inc
Ceterum & a
apotentia, &
detur Deus ue
rimamq; uim
preter ea que
nam doctissim
fabris, meusq;
neit tui, quo te
citus es, tum
uasa Hierosol
sepofuit Cyru
tum fecit, eaq;
pitate instaur
idam ei, tum,
& nunc hoc e
regio: hæc e
Oro igitur ut
ipsum ore nu
merificiam.

Honest
inter sese
cipum. Ve
sic & iudi

quæ cuiusquam ratione de recto defleat, ac non eadem sit omnibus: sed ab omni iniquitate & prauitate aliena, æquum facit, eiusq; facta probant omnes, nec inest in eius iudicio quicquam iniquum. Ceterum & ab hac, & à regia magnificentia, & à potentia, & à maiestate seculorum omnium, laudetur Deus ueritatis. O. Maxima ueritas est, maximamq; uim habet. D. Vicisti, pete quiduis, etiam præter ea quæ scripta sunt: nos id tibi dabimus, quoniam doctissimus inuentus es, & à me proximus sedebis, meusq; familiaris uocabere. Z. ^c Memento uoti tui, quo te Hierosolymam instauraturum pollicitus es, tum cum regnum a ssecutus es: omniaq; uasa Hierosolyma exportata, eò remissurum, quæ seposuit Cyrus, cum de Babylone excindenda uotum fecit, eaq; se illò missurum promisit. Et tu recepisti te instauraturum fanum, quod igni cremarunt Idumæi, tum, cum à Chaldæis peruastata Iudæa est. & nunc hoc est quod à te postulo, rex domine, atq; flagito: hæc est magnificentia, quam à te expecto. Oro igitur ut uotum præstes, quod cæli regi, tuo ipsius ore nuncupasti. D. Laudo te, & bene moneo: faciam.

ARGUMENTVM.

Honestæ est de uirtute contentio. Vtinam inter sese sic certarent hodie stipatores principum. Vtinam & principes bona ueraq; dicta sic & iudicarent, & remunerarentur. Sed fuit

o s illud

c Insigne
tatis ex
Mauult
babel pet
Deo glo
sa, quam
utilia.

illud seculum argenteum: nostrum est ferreū.
Certè rara sunt hodie in aulis huiusmodi cer-
tamina. Omnia uincit ueritas.

DIALOGORVM SACRO-
rum liber Quartus.

MARIA. LUC. 1.

ARGVMENTVM.

Gabriel genius, Mariæ nunciat edituram fi-
lium Dei: quærentiq; modum, demonstrat id
fore à spiritu sancto. Ille credens, assentitur.

Maria, Gabriel.

SALVE ornatisima, Domino con-
iunctissima, mulierum felicissima.
Quid metuis Maria? bono es ani-
mo: a nam accepta es Deo. En ego
tibi renuncio, te isto utero conce-
ptum parituram natum, quem Iesum nomine uoca-
bis. Is erit maximus, & filius summi parentis cense-
biur: cumq; donabit rerum omnium præpotens De-
us solio Dauidis, autoris generis eius. Itaq; posteris
Iacobi regnabit in æternum, nec ullus erit eius regni
finis. M. Quomodo fiet istud, cum ego uiri noti-
ciam non habeam? G. Spiritus sanctus sese in te
insinuat, teq; Dei optimi maximi uis grauidabit.
Itaq; sanctissimus iste foetus ut erit, ita etiam dicetur
Dei

ni deo ac
iunt, i
tuendum
non est.

Dei filius. Elifsa
cognata, tam
um mensem feru
tar. Vsq; adeo n
Ecce me dominu

Deo nihil
dendum est
promittat. J
autor ipse n
B A

A
Ioannes B
rectionem,

Ioann

Progenie
turam p
loris indices fi
ruus & arrog
tis Abrahamu
bis facis susci
curis arborum
fractam bonu
ignem mjecti
Qui habet dau